

2018-24-0152-00201/2020-24-0152-00239

Skrivelse af 15. september 2018 fra Midt- og Vestjyllands Politi (4100-89110-00073-18)

Et svin med inficeret og nekrotisk halesår blev transporteret til slagteriet. Svinet var ikke adskilt fra andre svin under transporten. Ejer oplyste, at han ikke havde bemærket dyret, og at det derfor ikke havde været tilset af en dyrlæge og ikke været i sygesti.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er slagtesvinets sår på halen veterinærfagligt at betragte som et alvorligt åbent sår? Svaret bedes begrundet, herunder bedes det fremgå, hvorledes Rådet definerer et sår som "åbent".

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelse af 3. maj 2018, at embedsdyrlægen konstaterede følgende vedrørende slagtesvinet:

"Ved den kliniske undersøgelse af det levende dyr kunne det konstateres, at dyret havde en rød, varm og hævet halerod, hvilket er tegn på en akut betændelsestilstand. Dette ses i området fra halerod til overgangen til det nekrotiske område, svarende til ca. 3,5 cm (se foto nr. 8).

Halen havde en tykkelse på ca. 4 cm. Halen målte 6 cm fra halerod til halespids. Spidsen af halen var ramt af nekrose (vævsdød) - ca. 2,5 cm af halespidsen var nekrotisk (ramt af vævsdød). Se foto nr. 1-9.

Grisen var ved det levende syn alment upåvirket og viste ikke tegn på smerte, på nær ved berøring af halen.

Ved undersøgelsen efter den slagtemæssige behandling af slagtekroppen fandtes halens ende i en sort spids. Halespidsen var sort som følge af nekrose (vævsdød). Se foto nr. 10-15 i bilag 2. Grisens muskulatur, herunder mørbrad og rygmuskulatur fandtes bleg, blød og væskedrivende som følge af PSE (Pale, soft and exudative)."

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at slagtesvinet havde et alvorligt åbent sår.

Et sår er åbent, såfremt hudens struktur er gennembrudt til det underliggende væv.

Spørgsmål 2:

Har slagtesvinet under opholdet i besætningen, været udsat for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling, eller grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at grisen i besætningen ikke har været isoleret i sygesti og behandlet.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og

sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rådet finder, at slagtesvinets situation burde have været afhjulpet på et tidligere tidspunkt i besætningen, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved, at det var blevet tilset af en dyrlæge, isoleret i sygesti og behandlet, før tilstanden fik det beskrevne omfang eller aflivet.

Lægges ovennævnte samt det af embedsdyrlægen beskrevne med vedlagte foto til grund, jf. svar ad 1, finder Rådet, at slagtesvinet under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom det ikke er behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til dets behov.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Har slagtesvinet været egnet til transport?

Svar ad 3:

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet, at slagtesvinet ikke har været egnet til transport.

Spørgsmål 4:

Har tilstanden/komplikationerne været erkendelige forud for transporten, og i bekræftende fald i hvilket omfang?

Svar ad 4:

Lægges svar ad 1 samt medsendte fotomateriale til grund, finder Rådet, at tilstanden har været tydelig og let erkendelig.

Spørgsmål 5:

Kan halebidet og sårets tilstand og udseende være blevet forværret under transporten, og i bekræftende fald i hvilket omfang?

Svar ad 5:

Lægges det af embedsdyrlægen beskrevne samt foto 1-3 til grund, jf. svar ad 1, finder Rådet ikke på det foreliggende grundlag, at halebiddets og sårets tilstand samt udseende er blevet forværret under transporten.

Spørgsmål 6:

Har slagtesvinet ved at blive transporteret derved været udsat for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling, eller grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 6:

Lægges sagsakterne samt svar ad 1 til grund, finder Rådet, at slagtesvinet, ved at være læsset og transporteret uden adskillelse fra andre svin, har været udsat for risiko for puf, bid og tråd fra de andre svin eller stød fra vognens sider.

Slagtesvinet har under læsning og transport været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe og dermed for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej.

Rådet blev stillet supplerende spørgsmål fra forsvarsadvokaten i skrivelse af 19. april 2020 fra Midt-og Vestjyllands Politi.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om såret på slagtesvinets hale vurderes at være nekrotisk eller afhelet.

Svar ad 1:

Der skal henvises til svar ad 1 i Rådets udtalelse af 20. marts 2019, j.nr. 2018-24-0152-00201, hvoraf det fremgår, at der var et nekrotiserende halesår. Det var således ikke afhelet.

Spørgsmål 2:

I fortsættelse heraf bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, om det er let eller vanskeligt for lægmand at foretage en vurdering af, om et halesår er nekrotisk eller afhelet.

Svar ad 2:

Rådet skal indledningsvis anføre, at Rådet finder, at en besætningsejer og chauffør ikke kan betegnes som værende lægmand i forhold til at kunne erkende svin med blandt andet halesår.

Rådet finder, jf. svar ad 1 i Rådets udtalelse af 20. marts 2019, j.nr. 2018-24-0152-00201, at det for besætningsejer/chauffør burde have været erkendt, at dyret havde et ikke afhelet halesår. Der skal endvidere henvises til det vedlagte fotomateriale, som tydeligt understøtter dette. Alene det forhold, at slagtesvinet stort set mangler halen, burde have ledt til en nøjere inspektion inden transporten, hvorved sårets tilstedeværelse let ville være blevet erkendt.

Spørgsmål 3:

Det Veterinære Sundhedsråd finder ved den tidligere besvarelse af spørgsmål 5 ikke, at halebiddet og sårets tilstand kan have udviklet sig under transporten. Det bedes i fortsættelse heraf oplyst under hvilke betingelser en sådan udvikling kan finde sted, herunder om trædeskader eller bid fra andre grise kan medføre, at der sker en udvikling under transporten?

Svar ad 3:

Rådet finder, at halesår kan forværres under transport ved bl.a. bid, tråd fra andre svin eller stød/slag mod vognens sider. Herved kan der opstå eksempelvis akutte skader i form af læsioner med frisk blødning. Sårets grundlæggende karakter, i det aktuelle tilfælde et nekrotiserende sår på halestumpen, ændres imidlertid ikke. Embedsdyrlægens beskrivelse samt fotomaterialet, der viser

slagtesvinet ved ankomsten til slagteriet, understøtter, at der i det aktuelle tilfælde ikke er sket en forværring, idet sårets overflade fremstår uden frisk blødning på ante mortem billederne.

Spørgsmål 4:

Vil selve hævelsen af halen have kunnet udvikle sig under transporten?

Svar ad 4:

Nej. Hævelsen vurderes at være en del af betændelsesreaktionen i og omkring det nekrotiserende halesår, hvorfor hævelsen har været tilstede tidligere end transportens påbegyndelse.

Spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om et slagtesvin med et halesår under opheling er smertepåvirket, når det tilføjes, at slagtesvinets tilstand - ifølge embedsdyrlægen - var upåvirket og viste ikke tegn på smerte, jf. bilag 2, side 3 (Fødevarestyrelsens politianmeldelse).

Svar ad 5:

Det fremgår af sagsakterne, at slagtesvinet udviste tegn på smerte ved berøring af halen. Det var således smertepåvirket. At slagtesvinet fremstod upåvirket, kan ikke tolkes som, at det ikke var smertepåvirket.

Spørgsmål 6:

Hvilken betydning har det for vurderingen, at grisen var i godt huld og virkede alment upåvirket?

Svar ad 6:

Rådet baserer sine udtalelser på sagens samlede akter, herunder alle de fund, der gøres på det aktuelle dyr. Man kan således ikke opdele sygdomsbilledet i fragmenter og vurdere betydningen af den enkelte del. Rådet skal bemærke, at det forhold, at et dyr, der fremstår alment upåvirket efter at være taget ud af sit daglige miljø, evt. sammenblandet med andre dyr og transporteret, ikke entydigt kan tolkes som, at det ikke er alment påvirket. Dyr kan i sådanne stressede situationer dæmpe deres udtryk. Sikker vurdering af almen påvirkning foregår bedst i dyrets kendte omgivelser og under forhold, der tillader dyret at udtrykke eksempelvis tegn på smerte.

Spørgsmål 7:

Vil en gris, som i øvrigt er ved godt huld og virker upåvirket, forsøge at følge godt med de andre grise i en læsningssituation?

Svar ad 7:

Det ville være forventeligt.

Spørgsmål 8:

Kan det bekræftes, at det følger af Det Veterinære Sundhedsråds retningslinjer, at grise skal læsses i grupper af 15?

Svar ad 8:

Nej, dette kan ikke bekræftes, idet der skal henvises til Rådets udtalelse af 26. marts 2003 vedrørende udleveringsrum og udleveringsvogne til svin, hvoraf blandt andet fremgår, at det er hensigtsmæssigt, at fremdrivning sker i mindre flokke på maksimalt 15 dyr for at mindske dyrenes

aggression og lette inspektionen af det enkelte dyr. Rådet finder, at det skal sikres, at hvert enkelt dyr inspiceres af chaufføren, således at dyr, som ikke er transportegnede, kan identificeres i flokken og sorteres fra.

Spørgsmål 9:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere, om (i) tilstedeværelse af PSE i slagtesvinets muskulatur kan være forårsaget af, at slagtesvinet har været i en stress-situation under pålæsningen og transporten, om (ii) PSE i muskulaturen har tilknytning til slagtesvinets halesår, og om (iii) tilstedeværelsen af PSE i muskulaturen er umiddelbart synligt ved det levende syn af slagtesvinet.

Svar ad 9:

Hos svin, som har en smertefuld læsion/lidelse eller/og som stresses eksempelvis i forbindelse med overophedning, drivning eller transport, kan der udvikles en tilstand i muskulaturen, som efter slagtning manifesterer sig som PSE (Pale Soft Exudative) kød. Tilstedeværelsen af PSE i muskulaturen er således ikke synligt ved det levende syn.

Hvorvidt det på slagtegangen konstaterede PSE udelukkende kan henføres til stress-relation til læsning og transport, slagtesvinets halesår, eller en kombination, kan Rådet ikke vurdere.

Spørgsmål a:

Rådet bedes herudover oplyse, om Rådet i forbindelse med besvarelsen af ovenstående spørgsmål (samt ved erklæringen af 20. marts 2019, bilag 13) indhenter sagkyndig bistand hos en svinefaglig sagkyndig, jf. dyrlægelovens § 29, stk. 3.

Svar ad a:

Rådet har til brug for besvarelse af Rådets udtalelse af 20. marts 2019, j.nr 2018-24-0152-00201 og denne udtalelse, ikke gjort brug af sagkyndig bistand, idet der i Rådet er den nødvendige viden på området.

Spørgsmål b:

Endeligt bedes Rådet oplyse, om besvarelsen af spørgsmålene i erklæringen af 20. marts 2019 har været enstemmige, eller om der har været dissens. I givet fald anmodes om, at indholdet af pågældende dissenser bliver oplyst, herunder både ved den tidligere besvarelse af 20. marts 2019 og ved besvarelsen af ovenstående spørgsmål.

Svar ad b:

Der skal som udgangspunkt henvises til § 5, stk. 2 og 3 i Rådets forretningsorden, hvoraf det fremgår, at Rådet afgiver udtalelser ved enstemmighed, samt at såfremt enighed ikke opnås, skal alle rådsmedlemmers synspunkter føres til protokol. Der skal endvidere henvises til § 9 i Rådets forretningsorden, hvoraf fremgår, at Rådets behandling er fortrolig. Dog kan det oplyses, at Rådet i nærværende sag har udtalt sig i konsensus/enstemmighed.

Afgørelse:

Sagen afgjort sammen med sag nr. [2019-24-0152-00024/2019-24-0152-00257](#)

Tiltalte besætningsejer blev straffet med bøde på 40.000 kr., jf. dyreværnslovens § 28, stk. 2, jf. stk. 1, og stk. 9, jf. §§ 1 og 2, jf. bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 19, stk. 1, jf. § 5, jf. transportforordningen artikel 3, litra b og artikel 8, stk. 1, bilag I, kapitel I, pkt. 1 og pkt. 2, litra b, jf. nu transportbekendtgørelsens § 37, stk. 1, nr. 1 og nr. 8.

Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 20 dage. Tiltalte havde tidligere været straffet for groft uforsvarlig behandling af dyr, hvilket ansås for skærpende omstændighed.

Tiltalte transportvirksomhed blev straffet med bøde på 50.000 kr., jf. dyreværnslovens § 28, stk. 2, jf. stk. 1, stk. 9 og stk. 11, jf. § 1, og transportforordningens artikel 3, litra b og artikel 6, stk. 3, jf. bilag I, kapitel I, pkt. 1 og pkt. 2, litra a, og litra B i, jf. nu transportbekendtgørelsens § 37, stk. 1, nr. 1 og nr. 4, jf. stk. 3.

Straffen for tiltalte chauffør bortfaldt.

Byrettens dom blev anket til landsretten.

Landsretten stadfæstede byrettens dom.